SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	26/4563
Dok.nr:	26/27102
Arkiv:	FA
Saksbehandler:	Bente Trygstad
Dato:	27.08.2026

Orienteringssak Kvalitetsmelding for skole og barnehage 2026

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
O - 004/26	Rådet for personer med funksjonsnedsettelse	23.09.2026

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING
1.Driftsutvalget tar Kvalitetsmeldingen 2026 for barnehage og grunnskole til orientering.

2.Driftsutvalget slutter seg til at det videre kvalitetsarbeidet særlig rettes mot grunnleggende ferdigheter, inkluderende lærings- og oppvekstmiljøer, tidlig innsats og gode overganger, kompetanse og rekruttering samt bærekraftig organisering av oppvekstsjenestene.

3.Prioriteringene følges opp gjennom kommunens plan-, budsjett- og rapporteringsprosesser og i den videre utviklingen av ny kommunedelplan for oppvekst.

Nye opplysninger

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse behandling - 23.09.2026 - O-004/26

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Bente Trygstad, ass. kommunalsjef Oppvekst orienterte i saken. (vedlegg)

Saken tas enstemmig til orientering.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse O - 004/26 VEDTAK:
1.Driftsutvalget tar Kvalitetsmeldingen 2026 for barnehage og grunnskole til orientering.

2.Driftsutvalget slutter seg til at det videre kvalitetsarbeidet særlig rettes mot grunnleggende ferdigheter, inkluderende lærings- og oppvekstmiljøer, tidlig innsats og gode overganger, kompetanse og rekruttering samt bærekraftig organisering av oppvekstsjenestene.

3.Prioriteringene følges opp gjennom kommunens plan-, budsjett- og rapporteringsprosesser og i den videre utviklingen av ny kommunedelplan for oppvekst.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN
Kvalitetsmeldingen gir et samlet kunnskapsgrunnlag om kvalitet, utviklingstrekk og utfordringer i Sortland kommunes barnehager og skoler. Meldingen viser sterke relasjonelle kvaliteter og høy trivsel i barnehagene, et systematisk arbeid med tidlig innsats og profesjonsutvikling, og flere positive utviklingstrekk i skolene. Samtidig peker resultatene på behov for forsterket innsats knyttet til grunnleggende ferdigheter, læringsmiljø, motivasjon, medvirkning, mobbing og bekymringsfullt skolefravær.

Oppvekstsektoren står også overfor et langsiktig omstillingsbehov som følge av færre barn og unge, strammere økonomiske rammer, økende kompleksitet i hjelpebehovene og utfordringer med å rekruttere og beholde kvalifiserte medarbeidere. Kommunedirektøren vurderer at kommunen må konsentrere innsatsen om tiltak med dokumentert og forventet betydning for barns og elevers læring, trivsel, tilhørighet og deltakelse.

FAKTA I SAKEN
Kvalitetsmeldingen er en sentral del av kommunens helhetlige kvalitetssystem og skal gi folkevalgte og administrasjonen grunnlag for å følge utviklingen, vurdere måloppnåelse og prioritere videre kvalitetsarbeid. Meldingen bygger på nasjonale og lokale resultater, egenvurderinger, kvalitetsdialoger og erfaringer fra utviklingsarbeidet i barnehager og skoler.

Arbeidet er forankret i barnehageloven med rammeplan, opplæringsloven, rammeplan for SFO og kommunens plan- og kvalitetssystem. Kvalitet vurderes som strukturkvalitet, prosesskvalitet og resultatkvalitet. Dette innebærer at resultater må tolkes sammen med kunnskap om bemanning, kompetanse, rammevilkår, pedagogisk praksis og lokale forutsetninger.

Meldingen markerer samtidig overgangen fra Kommunedelplan for kvalitet i barnehage og skole (KIBS) til ny kommunedelplan for oppvekst. Erfaringene fra KIBS, partnerskapet med OsloMet og Laget rundt barnet gir et viktig grunnlag for den videre retningen.

Hovedfunn i Kvalitetsmeldingen 2026

<u>Barnehage</u>

· Foreldreundersøkelsen 2026 viser særlig sterke resultater for barnets trivsel (4,6), barnets utvikling (4,6) og relasjonen mellom barn og voksne (4,5). Samlet tilfredshet er høy (4,3).

· Bemanningstetthet får lavest vurdering (3,1), selv om de kommunale barnehagene oppfyller bemanningsnormen. Rekruttering og opplevd kapasitet må derfor fortsatt følges opp.

· Hovedopptaket viste tilstrekkelig samlet kapasitet, men en geografisk ubalanse mellom etterspørsel og ledige plasser. Alle barn med lovfestet rett fikk tilbud, mens 36 søkere ikke fikk førstevalget sitt.

· Arbeidet med språk, samspill, lek, relasjonskompetanse, foreldresamarbeid og gode overganger gir et solid fundament for videre kvalitetsutvikling.

<u>Skole</u>

· Nasjonale prøver viser størst tilbakegang på 5. trinn. Sortland ligger to skalapoeng under Nordland i lesing og tre i regning; i engelsk er forskjellen ett skalapoeng. På 8. og 9. trinn er resultatene mer stabile, og progresjonen fra 8. til 9. trinn er positiv.

· En økende andel elever er på de laveste mestringsnivåene, samtidig som færre når de høyeste. Grunnskolepoengene har gått fra 43 i 2022 til 40 i 2026. Utviklingen må følges over tid og ses i sammenheng med øvrige indikatorer.

· Elevundersøkelsen viser at motivasjon, medvirkning og mestring krever målrettet oppfølging. Resultatene for 10. trinn viser en særlig bekymringsfull utvikling i mobbing og læringsmiljø.

· Bekymringsfullt skolefravær viser en gledelig nedgang, særlig på ungdomstrinnet. For å opprettholde denne positive utviklingen må elevene møtes gjennom tidlig identifisering, tett samarbeid med foresatte og koordinert tverrfaglig innsats.

· SFO har fått økt deltakelse etter utvidelsen av gratis kjernetid. Tilbudet er en viktig inkluderingsarena, men bemanningen er fortsatt sårbar ved høyt fravær og omfattende individuelle behov.

Helhetlig kvalitetsarbeid

· KIBS og samarbeidet med OsloMet har etablert en felles retning for kvalitetsutviklingen. Evalueringene viser økt kompetanse og bevissthet, men også ulik gjennomslagskraft mellom enhetene.

· Laget rundt barnet, BTI, Lavterskeltilbudet, Ungdomslosen og Sortlandshjelpa Ung styrker tidlig identifisering og samordnet oppfølging.

· Rekruttering og kompetanse er et strategisk risikoområde. Mange erfarne medarbeidere nærmer seg pensjonsalder samtidig som behovet for spesialisert kompetanse øker.

· Demografiske endringer og økonomiske rammer krever langsiktig planlegging av kapasitet, struktur, kompetanse og ressursbruk.

VURDERING

Kvalitetsmeldingen viser at Sortland kommune har et solid fundament for videre utvikling. Barnehagenes sterke relasjonskvalitet, den tverrfaglige strukturen rundt barn og unge og de etablerte profesjonsfellesskapene er sentrale styrker. Samtidig er utfordringene sammensatte og kan ikke løses gjennom enkeltstående prosjekter eller kortvarige tiltak.

1. Grunnleggende ferdigheter må prioriteres gjennom hele opplæringsløpet

Utviklingen i lesing, regning og samlet læringsutbytte tilsier at innsatsen må styrkes fra begynneropplæringen og gjennom hele grunnskolen. Den felles leseplanen for Sortlandsskolen, intensiv opplæring på 1.–4. trinn, skolebibliotekordningen og analysearbeidet i profesjonsfellesskapene er sentrale virkemidler. Tiltakene må følges med tydelige forventninger, lokal resultatoppfølging og støtte til skolene i å omsette kunnskap til undervisningspraksis.

2. Læringsmiljø, tilhørighet og skolefravær må sees i sammenheng

Lav motivasjon, svak opplevelse av medvirkning og mestring, mobbing og skolefravær er ikke isolerte utfordringer. De må møtes gjennom fellesskapende pedagogikk, relasjonsarbeid, elevmedvirkning og tidlig oppfølging. Skolenes ressursteam, PP-tjenesten, Sortlandshjelpa Ung og Ungdomslosen er viktige støttestrukturer, men kvalitet og systematikk må bli mer ensartet mellom skolene.

3. Tidlig innsats må være både pedagogisk og tverrfaglig

Tidlig innsats skal først og fremst styrke kvaliteten i det ordinære tilbudet, samtidig som barn og unge med behov for ekstra støtte får rask og koordinert hjelp. Kommunedirektøren vurderer at videreutviklingen av Laget rundt barnet og BTI må kombineres med høy handlingskompetanse hos ansatte som møter barna daglig, og med gode overganger gjennom hele oppvekstløpet.

4. Kompetanse og gjennomføringsevne er avgjørende

Utviklingsarbeid gir bare varig effekt når det følges opp over tid i stabile profesjonsfellesskap. Rekruttering, videreutdanning, veiledning av nyutdannede og attraktive fagmiljøer må ses i sammenheng. Samarbeidet med OsloMet og regionale profesjonsfellesskap bør brukes målrettet mot dokumenterte lokale behov, blant annet inkluderende praksis, lesing, matematikk, nevroutviklingsvariasjoner og bekymringsfullt fravær.

5. Kvalitet og bærekraft må vurderes samlet

Færre barn, geografisk skjev etterspørsel, økende hjelpebehov og begrensede økonomiske rammer utfordrer dagens organisering. Den pågående barnehage- og skolestrukturutredningen blir derfor viktig.

Framtidige valg må ivareta kvalitet, likeverd, kompetanse, hensiktsmessige fysiske rammer og god ressursutnyttelse. Politiske prioriteringer må bygge på et langsiktig kunnskapsgrunnlag og ses i sammenheng med kommunens økonomiske handlingsrom.

Prioriteringer i det videre arbeidet

Prioritet	Retning for oppfølging
Grunnleggende ferdigheter	Felles leseplan 1.–10. trinn, styrket begynneropplæring og intensiv opplæring, skolebibliotek analyse av matematikkresultater.
Tidlig innsats og overganger	Videreføre Laget rundt barnet, BTI, Lavterskeltilbudet, Ungdomslosen og Sortlandshjelpa Un tydelig ansvar og samordnet oppfølging.
Inkluderende miljø	Styrke fellesskapende pedagogikk, elevmedvirkning, relasjoner, forebygging av mobbing og oppfølging av skolefravær.
Kompetanse	Følge opp strategisk kompetanseplan, rekruttering, kvalifisering, videreutdanning og praksis profesjonsutvikling.
Bærekraftige tjenester	Bruke strukturutredningen og planarbeidet til å vurdere kapasitet, organisering, kompetanse og ressursbruk samlet.
Felles kvalitetskultur	Styrke egenvurdering, kvalitetsdialog, analysekompetanse og systematisk oppfølging fra barn og skoleeier.

ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Saken gjelder behandling av Kvalitetsmeldingen 2026 og medfører i seg selv ingen nye økonomiske forpliktelser. Flere av de prioriterte tiltakene gjennomføres innenfor vedtatte rammer, gjennom eksisterende utviklingsarbeid eller med tidsavgrensede statlige tilskudd.

Videreføring eller oppskalering av enkelte tiltak kan få økonomiske og administrative konsekvenser. Dette gjelder blant annet skolebibliotekordningen etter prosjektperioden, kompetanse- og videreutdanningstiltak, bemanning og tilrettelegging for barn og elever med omfattende behov, digitale og analoge læremidler samt eventuelle tiltak som følger av barnehage- og skolestrukturutredningen. Slike konsekvenser må utredes og behandles i ordinære budsjett- og økonomiplanprosesser før det inngås varige forpliktelser.

KONSEKVENSER FOR BARN OG UNGE

Saken har stor betydning for barn og unge. Prioriteringene skal styrke retten til et trygt og inkluderende barnehage- og skolemiljø, bedre læringsutbyttet, forebygge utenforskap og sikre tidligere og mer samordnet hjelp. Barns og elevers medvirkning må inngå både i oppfølgingen av tiltakene og i utviklingen av ny kommunedelplan for oppvekst.

BÆREKRAFT OG FOLKEHELSE

Et inkluderende og kvalitativt godt oppvekstilbud bidrar til sosial utjevning, god helse, utdanning og deltakelse i samfunns- og arbeidsliv. Tidlig innsats, grunnleggende ferdigheter og forebygging av mobbing, fravær og utenforskap er langsiktige investeringer i kommunens folkehelse og bærekraft.

KONKLUSJON

Kommunedirektøren anbefaler at Driftsutvalget tar Kvalitetsmeldingen 2026 til orientering og slutter seg til de foreslåtte prioriteringene. Oppfølgingen må være langsiktig, kunnskapsbasert og konsentrert om tiltak som styrker kvaliteten i det ordinære tilbudet, profesjonsfellesskapene og den tidlige, samordnede innsatsen rundt barn og unge.

Dette saksfremlegget er generert av Copilot, deretter bearbeidet og kvalitetssikret av saksbehandler.

Vedlegg:
Presentasjon Kvalitetsmelding Oppvekst 2026
Kvalitetsmelding 2026 Barnehage og skole